

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ.

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ, ਜੇ.

ਮਦਨ ਲਾਲ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1964 ਦੀ ਸਿਵਲ ਲਿਖਤ ਨੰ. 1913।

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਨੁਛੇਦ 1952 (4ਵਾਂ ਦਾ 1953)— ਐੱਸ 6(5) (ਸੀ)- ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ— ਐੱਸ 102— ਧਾਰਾ 225 ਅਤੇ 332 ਆਈ ਪੀ ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ- ਕੀ ਪੰਚ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਸਰਪੰਚ ਲਈ ਉਹ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲੇ—ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ—ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਢੰਗ—ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਨੁਛੇਦ 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (5) (ਸੀ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਤੋਂ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(5) (ਸੀ) ਤਹਿਤ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਹੈ, ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਨੁਕਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਬਣਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਨੁਛੇਦ 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 6(5) (ਸੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 225 ਅਤੇ 332 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਪੰਚ ਜਾਂ ਸਰਪੰਚ ਬਣਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਟਾਉਣਾ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਣਚਾਹੇ ਸੀ, ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 102(2) (ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 102(2) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਸਰਕਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਚ ਨੂੰ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ"। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਢੰਗ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਜਾਪਦੀ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ, 25 ਅਗਸਤ 1964 ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਪੰਚਾਇਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ) ਦੇ ਉਲਟ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ, ਹੁਕਮ, ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੁਕਵਾਂ ਲਿਖਤ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਰਜਿੰਦਰ ਸੱਚਰ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ -ਜਨਰਲ ਲਈ ਐਮ.ਆਰ. ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਵਕੀਲ।

ਆਦੇਸ਼

ਪੰਡਿਤ ਜੇ- ਇਹ ਅਪੀਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਦਨ ਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵੱਲੋਂ 25 ਅਗਸਤ 1964 ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਪੰਸਾਰਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਨੁਛੇਦ 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 102(2) (ਏ), (ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਜਗਾਧਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਬਾਲਾ।

31 ਜਨਵਰੀ 1964 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਗਾਧਰੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਧਾਰਾਵਾਂ 225, 332 ਅਤੇ 506 (ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ (ਰਿਕਵਰੀ), ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ 14 ਮਾਰਚ 1964 ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 (1) ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ. ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 102(2) ਅਤੇ (3) ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 14 ਮਈ 1964 ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੂਜੀ 14 ਮਈ 1964 ਨੂੰ ਅਤੇ ਤੀਜੀ 10 ਅਗਸਤ 1964 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ 1964 ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ ਨੇ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 332 ਅਧੀਨ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 400 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 225 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 506 ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਜਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਹਰ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:-

“ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਪੰਸਾਰਾ ਤਹਿਸੀਲ ਜਗਾਧਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਸ੍ਰੀ ਮਦਨ ਲਾਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 225-ਬੀ, 332 ਅਤੇ 506 (ਬਾਅਦ ਦਾ ਭਾਗ) ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ 1964 ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਗਾਧਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਅੰਬਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 332, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ

ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ 400 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 225 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 6 ਅਪ੍ਰੈਲ 1964 ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

ਸਰਪੰਚ ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਲਾਈ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਨੁਛੇਦ 1952 (ਸੇਧਿਆ) ਦੀ ਧਾਰਾ 102(1) ਅਤੇ 02(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਧਾਰਾ 6(5) (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਤਹਿਤ ਸਰਪੰਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਣਇੱਛਤ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਨੁਛੇਦ 1952 (ਸੇਧਿਆ) ਦੀ ਧਾਰਾ 102(2) (ਏ.) (ਡੀ) ਅਤੇ (ਈ) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ 11508-ਐਲਬੀ-53/10558 ਮਿਤੀ 6 ਮਈ 1954: ਨੇਤ ਰਾਮ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਲਾਈ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਪੰਸਾਰਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਜਗਾਧਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਕਾਰਨ 8 ਸਤੰਬਰ 1964 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਲਿਖਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ।

(1) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 225 ਅਤੇ 332 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(2) ਗਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਨੁਛੇਦ 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 6(5) (ਸੀ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ

(3) ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 102(2) ਦੁਆਰਾ ਅਣਪਛਾਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਨੁਛੇਦ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

6(5) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਣ ਹੈ

(ਏ) ** * * * *

(ਬੀ) ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਹੀਂ ਬੀਤ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ

(ਸੀ) ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਹੁਕਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਬਣਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

102(1) ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪੰਚ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਉਕਤ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ।

(2) ਸਰਕਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਕਿਸੇ ਪੰਚ ਨੂੰ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ-

(ਏ) ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

(5) ਦੀ ਧਾਰਾ 6;

(ਬੀ) ** ** ** **

(ਸੀ) ** ** ** **

(ਡੀ) ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ;

(ਈ) ਜਿਸਦਾ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ, ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਹਨ, ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਚਾਹੇ ਹਨ।

ਵਿਆਖਿਆ- ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ 'ਦੁਰਾਚਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ-

(i) ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਫਾਈਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣਾ;

(ii) ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ।

(3) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਮੁੜ ਚੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 225 ਅਤੇ 332 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 20 ਫਰਵਰੀ 1963 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ (ਵਸੂਲੀ) ਜਗਾਧਰੀ ਪਿੰਡ ਪੰਸਾਰਾ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ। ਇਕ ਸਿੰਘ ਰਾਮ (ਜਿਸ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਚਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਦਾ 152.43 ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਅਲੀ ਸ਼ੇਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚਪੜਾਸੀ ਭੇਜੇ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਸਿੰਘ ਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਤਾਂ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਕਾਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਉਕਤ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲੀਆ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਤਹਿਤ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਮ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ (ਸਿੰਘ ਰਾਮ) ਕਿਸ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿੰਘ ਰਾਮ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕੁਝ ਦਿਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਉਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਸਿੰਘ ਰਾਮ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲੈ ਜਾਣ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗਰਦਨ ਤੋਂ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਜੁੱਤੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਚਪੜਾਸੀ ਨੇ ਧੱਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਸਿੰਘ ਰਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੇ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪਿਸਤੌਲ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਔਰੰਗਾਬਾਦ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੰਚ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਰਜ਼ਾ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਕੇ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਅਤੇ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ 'ਚ ਕੋਤਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੂੰ ਗਲੇ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ, ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਜੁੱਤੀ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਸਹੀ ਸ. ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਅਣਚਾਹੇ ਸੀ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(5) (ਸੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਪੰਚ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਂ ਪੰਚ। ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 225 ਅਤੇ 332 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਪੰਚ ਜਾਂ ਸਰਪੰਚ ਬਣਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਤਤਕਾਲ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਰੋਧੀ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਣਚਾਹੇ ਸੀ। ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਇਸ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 102(2)(ਈ) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੂਜੇ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(5) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ

ਅਜਿਹੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਨੁਕਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਬਣਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(5) (ਬੀ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 102(2)(ਈ) ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤੀਜੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 102(2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਧਾਰਾ 102(2) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਸਰਕਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਚ ਨੂੰ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ" ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਢੰਗ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮੁਕਦਮੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਖਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਿਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜਾ ਲਈ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

Kewal kumar
Translator